

Контрольний екземпляр

З ПЕРШОТРАВНЯМ!

**РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ
«МОЛОДИЙ КОМУНАР»**
Кіровоградський обком ЛКСМУ палять по-
здоровляти колектив редакції газети «Молодий
комунар», його робітничих і сільських корес-
пондентів, усіх читачів з виходом в світ
двохтисячного номера газети.
«Молодий комунар» — активний і надійний
помічник обласної комсомольської організації
в боротьбі за втілення в життя накреслені
XXIV з'їзду Комуністичної партії, рішень
XVII з'їзду Ленінського комсомолу.
Кіровоградський обком ЛКСМУ в рік 30-річ-
чя Великої Перемоги щиро бажає колективу
редакції, всьому авторському активу нових
творчих успіхів у справі комуністичного вихо-
вання комсомольців і молоді, гідній зустрічі
наступного XXV з'їзду КПРС.

ОБКОМ ЛКСМУ.

Віктор ГАНЮЦЬКИЙ В КОЛОНИ!

Із краю в край
святково й кумачево
Йде Першотравень —
повінню ріки.
І над колонами,
над світом — Іллічевий
Знайомий жест
простертої руки.
Червоний колір,
у борні здобутий,
Єднає люд робочий
всіх країн,
З усіх усюд нестримно
нині чути,
Як крок пащує
бойовий загін.
Вливаймося ж
у братній колони,
Пліч-о-пліч —
армія борців
Під стягом,
кольору червоного,
Що над планетою
розцвів.

Колективу робітників, інженерно-технічних працівників і службовців, партійній, профспілковій і комсомольській організаціям Світловодського заводу чистих металів імені 50-річчя СРСР

Дорогі товариші!
Гаряче поздоровляємо колектив
вашого заводу з визначним трудо-
вим досягненням, здобутим напере-
додні 1 Травня і 30-річчя Великої
Перемоги — достроковим виконан-
ням плану і соціалістичних зобов'я-
зань дев'ятої п'ятирічки.
Ваш успіх — це результат висо-
копродуктивної праці всіх робітни-

ків, інженерно-технічних працівни-
ків та службовців заводу, широкого
розмаху соціалістичного змагання,
застосування передового досвіду і
досягнень науки та техніки, великої
організаторської і політичної роботи
партійної, профспілкової і комсо-
мольської організації по перетво-
ренню в життя рішень XXIV з'їзду

КПРС у галузі підвищення ефек-
тивності виробництва.
З задоволенням відзначаємо, що,
виконавши зобов'язання, ви не зу-
пинилися на досягнутому і накрес-
лили для себе нові, більш високі
рубежі.
Бажаємо вам, дорогі товариші,
великих успіхів у змаганні за гідну
зустріч XXV з'їзду КПРС.

ОБКОМ КОМПАРТІЇ
УКРАЇНИ.

ОБЛВИКОНКОМ.

ОБЛПРОФРАДА.

ОБКОМ ЛКСМУ
УКРАЇНИ.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

№ 52—53. (2000—2001)

ЧЕТВЕР, 1 травня 1975 року

Прикмети часу — новобу-
дови. Красивішають міста і
села Кіровоградщини. Про-
фесія будівельника стала
однією з найпочесніших.
Готуючись до Першотравня
будівельники працювали з
подвоєною енергією — най-
кращий подарунок до свя-
та — новосілля.

КІРОВОГРАДЩИНА
МОЯ

ДЕНЬ починався, як завжди. Цех зустрічав прийним теплом, після вранішньої прохолоди і таким знайомим запахом гарячого металу, що одразу ж за порогом у багатьох швидшали кроки. Через годину, менше, тут «підє метал» — так говорять в ливарному цеху сірого чавуну. Не «потече», не «поллється», а саме «підє», як про живого — для них, людей вогняної професії, розплавлений чавун стає відразу супутником в роботі і найбільшим добрим другом. Незабаром «підє» метал...

На годину раніше прийшли в цех Олександр Деценко і його напарник Василь Скірда. Ні, цим не порушили дисципліни. В їх комсомольсько-молодіжній таке правило встановили: до приходу основного складу колективу «забити», тобто завантажити конвеєр формами, щоб, коли «підє» метал, не порушився ритм роботи. Бо ж, звісно, ледь заохолоде чавун — вийдуть неякісні деталі. Технологія диктує свої закони, а всі хлопці з бригади просто по-людськи розуміють всю важливість свого місця в загальному циклі народження майбутніх сівалок. Колектив створений лише наприкінці минулого року, та не було ще випадку, щоб через «пробіли»

ЗМІНА ВОГНЯРІВ

Репортаж із бригади, яка виборює звання імені XXV з'їзду КПРС.

На їхньому першому конвеєрі впала температура розливаного чавуну.

За десять хвилин до зміни біля формувальних машин були вже всі восьмеро. Час, розрахований на підготовку до роботи і... на обмін новинами...

— Ну, як? З перемогою чи? — підійшов до Валерія Олександровича Федір Липиш.

— Навіщо це на другому місці...

Валерій — воєнний інженер-механік, який працює на заводській першості з волею, присвятивши 30-річчю Перемоги.

Та стартом до робочого дня був не спомина про спортивні поєдинки. В рожевій сорочці, ще не астиг одягти спецвізку, до першого конвеєра підійшов майстер Іван Федорович Крик — ровесник багатьох в бригаді.

Формовка дисків виспінних апаратів до СКН-1 — знайома вам робота. Завдання на кожну пару формувальників — тисяча штук деталей... пояснив коротко, майже уривчасто. Знає, тут розуміють з півслова — в основному кожен працює на формовці по два і більше років. Навіть початківці швидко привчаються до цих темпів взаєморозуміння.

Сонячні спалахи струменів розплавленого чавуну раз у раз казковим саявом нагадують, що метал «іде», що ось цієї миті вже з'явилися нові десятки, сотні ще гарячих, тільки-но відлитих деталей. Красивим рухом, саме по-робочому красивим, вправним, впевненим, знімає на конвеєр готові форми Олександр Шавленко. Увага і точність потрібні кожному. А швидкості при цьому ніхто не збавляє. Навпаки. За вимогою двох комсомольсько-молодіжних бригад Олександра Деценка та Івана Іванова ремонтники цеху збільшили швидкість конвеєра, на якому працюють колективи-суперники по соціалістичному змаганню, з 9 до 11 метрів. Це дало змогу збільшити щозмінний вихід готової продукції. За їх прикладом переходять на вищий ритм праці й інші конвеєри на дільниці. Закінчується один з останніх

днів перед святом Першотравня. Ще кілька форм пропливають на стрічці конвеєра, а на обличчях у хлопців проглядає настрій задоволення: перевиконали норми всі, допусків п'ять процентів на брак не перевищили... Петро Храпунов і Микола Тищенко перегнали всіх: при завданні 500 форм виготовили 830.

Звичайний робочий день комсомольсько-молодіжної. І незвичайний. Бо це була перша зміна, яку відпрацювали за новими соціалістичними зобов'язаннями, прийнятими в колективі на зустріч XXV з'їзду КПРС. Бригада разом з іншими комсомольсько-молодіжними колективами області виступила ініціатором підготовки гідних трудових дерунків цій знаменній події в житті країни. До дня відкриття з'їзду члени колективу зобов'язалися з часу квітневого (1975 р.) Пленуму ЦК КПРС виконати 1,2 річні норми, передз'їздовий робочий місяць відпрацювати на зекономлених матеріалах, достроково виконати п'ятирічку.

О. БАСЕНКО,
спецкор «Молодого комуніста».
Завод «Червона зірка»,
м. Кіровоград.

АНКЕТА „МНІ“ ДЛЯ 2000-го

1. Твій внесок в дострокове виконання п'ятирічки, якщо ти навчався — твоя успішність, громадська робота.

2. Як ти особисто причетний до міжнародного комуністичного і робітничого руху, борців за свободу незалежності сучасного і минулого викликаєш на. Більше твоє захоплення? Чому?

3. З кого береш приклад у житті?

Відповіді друкуються на сторінках газети.

РЕПОРТЕР Світові стандарти

У 28 країнах світу відпрацюють продукцію Олександрівського електромеханічного заводу. Молоді робітники підприємства роблять значний внесок у розвиток цих міжнародних зв'язів. Більше половини продукції на заводі виготовляється їх руками.

В. ВЛАСЕНКО,
секретар комсомольської організації Олександрівського електромеханічного заводу.

До ювілейної сівалки

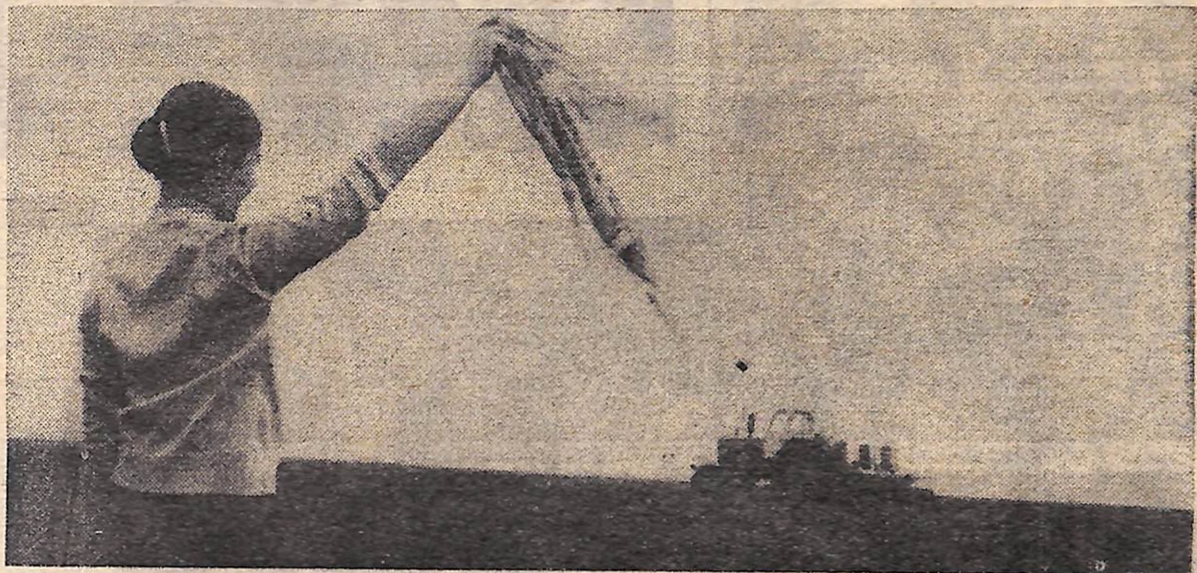
Свій рахунок ударних варт п'ятирічки на заводі «Червона зірка». Вірні союзу серця і мотота, червонозорівці пішли в країну. За роки п'ятирічки освоєно випуск дев'яти нових машин. В серйозне виробництво пішла масова серійна сівалка СЗ-3,6. Напередодні 1 Травня з конвеєра заводу зішла 350515-а північна машина.

С. ВИШНИЦЬКИЙ,
секретар завкому комсомолу.

КІРОВОГРАДСЬКА МОЯ

ЗЕМЛЯ НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ. ЩЕДРА ВИСОКИМИ ВРОЖАЯМИ ЗА ШИРУ ПРАЦЮ І ХАЗЯІВ-ХЛІБОРОБІВ. ЦЕ НА НІЙ В БОРОТБІ ЗА ДОРІДНІ УЖИТКИ МІЦНІЕ ГАРТ НОВОУКРАЇНСЬКОЇ ОРДЕНОНОСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ПІННІШНЬОЇ ВЕСНИ НА ЗАСІВ ВРОЖАЮ ЗАВЕРШАЛЬНОГО РОКУ П'ЯТИРІЧКИ ВИПІШЛИ ПОНАД ПІВТОРИ ТИСЯЧІ МОЛОДИХ МЕХАНІЗТОРІВ.

Фото В. КОВПАКА.

СЛУХАЮЧИ ширі і живану розповідь Гаврила Микитовича Бондаренка, важко повірити, що нинішня весна для нього дев'яносто. Перший година першого в Турії колгоспу «Добробут» згадує ще при дореволюційні часи, порівнює їх із сьогоднішніми. «У всьому відмовляю собі, складали гроші, щоб землі докупити, а хліба не вистачало. Тепер і землі ніхто не купує, а хліб до хати везуть... А ось чув я, сину, що в деяких господарствах молоді не заграються. Чи так?». Він на хвилину замовк, заохотано поглянувши на закриті білопіннім цвтом яблуці. Після дощу на гілках гойдалися важкі краплини. Дивлячись на них, Гаврило Микитович порівняв:

— Виблизкують на сонці... Отак і люди: той, хто справу до душі знайшов, живо нею. Того не омине людська шана, а той хто легкого шукає...

Секретар комсомольської організації господарства Іван Давиденко ще рік тому працював трактористом. Неговірливий, а коли почав розповідати про успіхи молоді, мова полилася безупинно. Перш за все комсомольський патажок запросив до будинка механізаторів комсомольсько-молодіжної тракторної бригади Андрія Сергачова, показав вручений колективу за дострокове виконання п'ятирічки Червоної прапора райкому партії.

Чим не цифри для порівняння, — відповів він на запитання ветерана. — Та, мабуть, надоречно розповідати про те, скільки техніки в господарстві, аби визначити наскільки змінився колгосп від часів «Добробуту». Нашому «Прогресу» ота нагорода, яку висловив перший голова колгоспу, не загрожує. Молоді завжди у пошуку. Потрібно їй створити лише умови росту. У нас ось

про механізаторські кадри дбають, і їм на кожен трактор — два водії.

Комсомолец Віктор Волки закінчив Новгородівське профтехучилище. Віктор Сидельников, Володимир Бережний, Василь Мамуля — Онківське. Протягом двох останніх років спеціальність тракториста на курсах при Капітанівському відділенні «Сільгосптехніка» набули ще дванадцять юнаків. Бригада Андрія Сергачова достроково рапортувала про завершення п'ятирічки.

ТУРІЯНСЬКІ ЗОРЕЦВІТИ

тирчюного плану.

— А вітм, з ними можна зустрітись. — Яке у приміщенні контори колгоспу сказав Іван Давиденко. — Всі вони учасники художньої самодіяльності, де за годину підійдуть до клубу — сьогодні їдемо до райцентру, на генеральну репетицію. Он вже й тракторист Віктор Довженко їде. З оркестру народних інструментів. А члени хорівалки комсомолки Ярина Котляр та Евдокія Шевченко теж вже тут. З дозвіль — лише Віра Павленко. Зараз й інші надійдуть.

Невдовзі біля сільського Будинку культури зібралася близько ста чоловік. Запальні грали трісті музики.

Ось і автобуси з сільськими аматорами зникли за роєм вулиці. Іван за

пропонував ще одну зустріч — із бригадиром другої комплексної бригади В. С. Мартинюком:

— Ветеран Великої Вітчизняної, кавалер ордена Трудового Червоного Прапора, наставник молоді.

Побачення з ним відбулося на полі.

— Дружні сходні на комсомольській бурковій ниві, — відзначив Василь Степанович, і на прохання розповісти про молоді села відразу ж почав. — Молодь чудова. На всіх ділянках трудяться юнаки й дівчата. А про результати судіть самі: п'ятирічні завдання по продажу м'яса перевиконали у п'ятеро разів, молока — рапортуватимемо до першого вересня, зерна — під час косячів ранніх зернових.

Після хвилини мовчання вже до Давиденка:

— Запиши, Ваню, прізвища комсомольців. Механізатори Павло Бузидо, Микола Складенко, Микола Хижияк, Микола та Григорій Швей. Допилили: комуніст Микола Зисенко. Під час весняно-польових робіт кожен з них змисався під девізом «За себе і за того хлопця» виконав за командира бойової групи підпільної комсомольської організації «Спартак» Михайла Громова не менше п'яти змінних норм. На честь передовиків у день Першотравня піднімемо Червоний прапор...

Ю. ЛІВАШНИКОВ,
спецкор «Молодого комуніста»,
Колгосп «Прогрес»
Новоміргородського району.

МЕХАНІЗТОР КОЛГОСПУ ІМЕНІ ЛЕНІНА ПЕТРІВСЬКОГО РАЙОНУ ОЛЕКСАНДР СУГІАК ЗАВОЮВАВ ПОЧЕСНЕ ПРАВО БУТИ ФОТОГРАФОВАНИМ БІЛЯ ПРАПОРА ПЕРЕМОГИ.

РАДІСНО І ГОРДО, КОЛИ ТВИ ТРУД ВИСОКО ЦІНІТЬСЯ. ПРИХОДИТЬ НАТХНЕННЯ ПРАЦЮВАТИ ШЕ КРАЩЕ. БУТИ ДОСТОЙНИМ ПОЧЕСНОЇ ВІДЗНАКИ.

РАДІСНО В СІМІ СУГІАКІВ: СВЯТО ПРИЙШЛО В ОСЕЛЮ.

НА ФОТО: О. СУГІАК З ДРУЖИНОЮ МЕЛАНІЄЮ І СІННОМ СЕРГІЙКОМ.

Фото В. КОВПАКА.

ОСОБИСТО ВІДПОВІДАЛЬНІ

З ПОЧАТКУ року в наш райком часто звертаються комсомольці з проханням показати їм комсомольський квиток нового зразка. Кожному хочеться якомога раніше отримати дорожню червону книжечку з силуетом Ілліча — цей мандат належності до найпереводішого загону молоді світу. І обмін комсомольських документів увійшов у життя районної комсомольської організації як подія великої ваги.

Право першими отримати нові документи надали членам ВЛКСМ двічі орденоносного заводу «Червона зірка». Комсомольська організація підприємства має славні традиції. В цехах і на дільницях нині трудяться 37 комсомольсько-молодіжних колективів. Саме вони в соціалістичному змаганні за дострокове виконання планів дев'ятиріччя ведуть за собою сотні молодих червонозорівців. Ряд комсомольсько-молодіжних колективів довели свої змінні темпи до двох норм, і цей показник є стабільним вже тривалий час.

Переддень 30-річчя Перемоги вніс нову хвилю у трудові будні комсомольців і молоді Ленінського району. За прикладом москвичів сотні членів ВЛКСМ, окремі бригади стали працювати під девізом «За себе, за того хлопця».

Надогов запам'ятається молодим робітникам Кіровоградської кондитерської фабрики день вручення комсомольських квитків нового зразка. З кожним в райком бесідували окремо, уважно вислухали і зазначували всі зауваження, пропозиції, щоб потім врахувати в роботі. Урочиста обстановка панувала під час вручення. В зал засідання у повному складі прийшли приватити комсомольці члени бюро Ленінського райкому Компартії України, ветерани війни і комсомолу.

У КОМПЛЕКСІ заходів райкомом по підвищенню комуністичного виховання в період обміну на порядку дня стала підготовка до зустрічі червоного XXV з'їзду КПРС. Комсомольці і молодь району з почуттям патріотичного обов'язку беруть підвищені соціалістичні зобов'язання, накреслюють нові рубежі прикладання своїх зусиль, знань і вміння. На врученні комсомольських квитків головною темою розмови сьогодні стає звіт кожного члена ВЛКСМ про свій особистий трудовий дерунок XXV з'їзду КПРС.

В. ДЕМЧЕНКО,
перший секретар Ленінського райкому комсомолу міста Кіровограда.

МОЄ слово про найменшешких учасників демонстрації, які йтимуть святковими вулицями Знаменки...

— Ленін любив діток! Чому? Він відзначав з ними ялинку...

— Ленін заснував Комуністичну партію. Він любив правду і боровся за неї. Ми всі хочемо бути схожими на Леніна...

Між двома відповідями відстань у два роки. Перша належить Юрі Білецькому в перший день його навчання в школі. Друга — третьокласнику Саші Басарабу у переддень Першотравня. А скільки їх ще буде — відповідей у житті цих хлопчиків! Як і всі, з кожним роком вони відкриватимуть дедалі глибше ідеї вожда, з кожним роком ширше посягатимуть велич генія.

Ім'я Леніна, його ідеї учні нашої школи вбирають з перших днів навчання. З першим словом, написаним на дошці, під час першого уроку — в Ленінському залі, з першим букетом квітів, покладеним пересильного ранку до підніжжя пам'ятника вожда. І розбурхуються любов до Ілліча в дитячих серцях. Вже зараз в юному віці видно ті паростки.

ІМ СВІТ ВІДКРИВАЄ ІЛЛІЧ

Бачили б ви, як старанно першокласники писали диктант 22 квітня! Навіть «слабенькі» в нашому першому «В» написали текст про Ілліча майже без помилок, тільки на четвірки й п'ятірки. Домашнє ж завдання цього дня взагалі нагадувало зразки правопису.

По-іншому відмежували на роковини вожда другокласники.

— Відчиняю я двері до класу, а мої дітки сидять тихо-тихо, — розповідає вчителька другого «А» С. К. Клименко. — Пляшки оцят так лукаво поглядають на мене. Що таке? І раптом бачу букет свіжих квітів над портретом Ілліча. Як вони тільки дістали на таку висоту? І враз радісно, дзвінко: «А ми зробили подарунок Леніну»...

Третій «А» свідомий того, що у їх віці Володя Ульянов прийшов до гімназії. А тому в павчанин і поведінці для них за зразок хлопчина з Симбірська. Не забувають школярі і ленінську працелюбність. Обговорюють книги про Ілліча, проводять

змагання. А під час Ленінського тижня зібрали 258 кілограмів макулатури, близько двох тонн металевих брухтів. І тепер гордо несуть на грудях червоні галстуки. Ленінці!

...Вони йтимуть у святкових колонах Першотравня. Нарядні, в білих фартушках і сорочечках. А над їх головами майорітиме кумач транспарант із зображенням вожда. Цим хлопчикам і дівчаткам здійснювати слова, які вони пишуть сьогодні в зошитах у косу лінійку на «п'ятірку»: «Клянемось так на світі жити, як вожда великий жив. Вітчизну рідну так любити, як Ленін полюбив»... Із їхніх очей позирас на нас майбутнє.

Л. АКИМОВА,
вчителька першого «В» класу
Знаменської середньої шко-
ли № 2.

Члени комсомольсько-молодіжної бригади монтажників БУ-200, де бригадиром Іван Ободовський, на реконструкції другої черги збирають газову піч, а незабаром розпочнуть монтаж обладнання. За графіком вони мають закінчити роботи до 12 червня. Та юнаки вирішили здати об'єкт на два тижні раніше. На Першотравневій вахті вони вищепили графік робіт вже на одинадцять днів.

На фото: зліва — комсомольсько-молодіжна бригада Івана ОБОДОВСЬКОГО; вгорі — роботи ведуть члени бригади Іван БІЛОУС та Микола ЮРЧЕНКО.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.
Гайворонський район.

ВСЕСОЮЗНИЙ ПОХІД КОМСОМОЛЬЦІВ ТА МОЛОДІ «ШЛЯХАМИ СЛАВИ БАТЬКІВ»

НА зустрічі з ветеранами війни ми збираємось, як на свято. По-особливому вони бувають урочистими, коли влаштовуємо їх під час походів «Шляхами слави батьків». Там, біля обеліска героям-визволителям, колишні фронтовики розповідають нам про подвиги своїх бойових друзів, дають напуття юнакам та дівчатам.

Нинішнього року в ході під-

ПРО МУЖНІСТЬ ПАВЛА КОЗУБА

готовки до 30-річчя Перемоги наші походи найбільш масові. Зібрані матеріали, виготовлені альбому про воїнів 5-го механізованого корпусу, комсомольці створюють рукописну книгу про подвиги своїх батьків, рідних. На уроках мужності ми зустрілися з Героєм Радянського Союзу І. Ф. Нестеровим, А. Ф. Худяковим, молодими виробниками, які сфотографувалися біля Прапора Перемоги.

Зацікавилися учні технікуму діяльністю партизанів і підпільників. І ось вже в ході операції «Пошук» в'єзували, як борючись з ворогом колисьні комсомольці — старшокласники

СШ № 4 Ф. Шлак, Д. Олещенко, О. Ошуканов, О. Шахало, Т. Комлик. З радістю ми дізналися про те, що місцеві підпільники Н. Кудря, І. Захарченко, Г. Мірошніченко врятували пам'ятник В. І. Леніну, який був встановлений на території рудоремонтного заводу.

Продовжили ми похід і місцями бойових дій частин та з'єднань, які носили найменування «Олександрійські». Особливо схвилювала нас розповідь ветерана про мужність воїнів танкової роти старшого лейтенанта Л. Бараникова. Визволяючи наше місто, вони знищили німецькі склади з боеприпасами, 58 гармат, 2 танки, ешелон, в якому було 1200 фашистів.

Знайшли ми й те місце, де комсомолець Павло Козуб повторив подвиг Олександра Матросова. Там зводимо обеліск. В записниках учасників походу — десятки імен фронтовиків, воїнів-визволителів, героїв-земляків. Всім їм в день 30-річчя Перемоги надішлемо поздоровлення з святом. Юнаки та дівчата у перші травневі дні приймуть в їх дім, щоб висловити синівську вдячність за подаровані щасливі дні.

П. СТЕПАНОВ,
секретар комітету комсомолу Олександрійського електромеханічного технікуму.

ХЛОПЦІ З САЛЬКОВОГО

НАд травневими полями — дощі. Погода далеко не святкова. Але для тих, хто стоїть біля ескарпів землі, водні завої над півнями тільки покращують настрій. Бо ж за хліборобськими прикметами йдеться про гарний врожай.

Пшениця цього року буде хороша, — похвалився мені бригадир Анатолій Харкавий. — І буряки виростуть добрі. Так що настрій у хлопців святковий. Механізаторів комсомольсько-молодіжної тракторної бригади колгоспу «Родина» я застала за незвичайним заняттям. Вони писали колективного листа. Прославленому хліборобу дівчі Героїні Соціалістичної Праці Олександрі Василювичу Гіталову розповідали про свої плани, зобов'язання.

Молодим механізаторам є що повідати про свій труд. Минулого року бригада Харкавого виростила найвищий урожай зернових у районі — по 41,9 центнера з гектара. Врожайність озимої пшениці — 52 центнера. І під пшениці врожай закладено надійний фундамент — якісно оброблено ґрунт, внесено достатньо добрив, вчасно обсіялися.

Хліб... Величне слово, символ миру й життя. Але все частіше побіля нього стає термін далеко не мирний — «битва». Битва за хліб. Торік 26 комсомольсько-молодіжних колективів і екіпажів ви-

шли з цієї мирної битви переможцями. Більше десяти тисяч тонн хліба вироблено руками молодих. Перевиконали свої соціалістичні зобов'язання молодий комбайнер колгоспу імені Орджонікідзе Михайло Полюшук, Дмитро Саверішук з колгоспу імені Шевченка. А який було змагання!

СВЯТО НАШЕ — ХЛІБ

Пригадую, як не хотів розлучатися з першим своїм винесом райкому комсомолу Володя Шпортко — комбайнер колгоспу імені Шорса.

— Ви не поспішайте його забирати, — переконував. — Ось трохи підтрис, і він знову буде моїм. Не вірите?

Винес такий відвезли новому лідеру жнива Віктору Рачинському в колгосп імені Леніна. А наступного дня телефонний дзвінок від комсорга зі «Шорса»: «Скільки Рачинський скопив? А пшениця? Тоді Володя Шпортко знову поперед!».

Як відомо, битви виграють армії, організовані, навчені, свідомі. Тож і зараз районний штаб «Жнива-75» готує загін хліборобів-комсомольців, щоб успішно закінчити битву за хліб. Нині вона розгорілася в районі головним чином на 32117 гектарах ярових, 12228 — озимої пшениці. 28 комсомольсько-молодіжних екіпажів і колек-

тивів, 188 молодих механізаторів готуються вийти на лани зернових.

ЗАЗАД одне з головних завдань — навчання молодих хліборобів, узагальнення і поширення досвіду минулих років. Підготовлено плакат про досвід роботи комсомольсько-молодіжної тракторної бригади А. Харкавого, про наставництво у колективі Героя Соціалістичної Праці О. С. Чорнобая. Члени районного штабу по механізаторському всеобучу запрошують на курси молодих механізаторів, трактористів і комбайнерів, які відзначилися минулого літа.

На переможців змагання чекають перехідні винесени та мандати, диндони і грамоти. «Гострять пера» ті, хто випускатиме молодіжну сторінку «Молода гвардія» в районній газеті, хто готуватиме випуски радіогазети. А «проектористи» району під керівництвом Анатолія Івахюка вже випробували гостроту «променів» комсомольського контролю.

Гадаємо, що всередині літа район прозвітує про дострокове виконання п'ятирічки по продажу хліба державі. Принаймні з такими думками, таким настроєм виходять на Першотравневу демонстрацію всі молоді хлібороби району.

Л. ПОСТЕРНАК,
перший секретар Ульяновського райкому комсомолу.

ПРИЗ „МК“ У ОЛЬГИ КОЗАЧЕНКО

За традицією приз газети «Молодий комунар» переможцю у соціалістичному змаганні серед молодих доросл за перший квартал вручається напередодні Першотравня. Нині приз «Перший чотиритисячний Кіровоградщини» у комсомолки Невестківського відділку радгоспу Другого імені Петровського цукрокомбінату Олександрійського району — Ольги Козаченко.

На фото: О. КОЗАЧЕНКО. Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

АНКЕТА „МК“

Валерій Сербін, комсомолец, во-
діль Бобринецького райоб'єднання
«Сільгосптехніка». Молодий гвар-
дієць п'ятирічки, був сфотографо-
ваний біля святині радянського
народу — Прапора Перемоги.

1. Особисту п'ятирічку виконав
ще в грудні минулого року. За чо-
тири роки виробив 264 274 тонно-кі-

лометрів, при п'ятирічному завданні — 236 567. Зеконими
запасами на 420 карбованців, 1539 кілограмів палива. На-
вчався у гуртку комсомольської політосвіти.

2. Разом зі мною на підприємстві працюють люди різних
національностей. Всі ми — одна дружна сім'я. Захоплює
Сальваторе Альєнде. Чілійський президент віддав все жит-
тя боротьбі за свободу, боронив її до останнього подиху,
загинувши зі зброєю в руках.

3. З Миколи Островського.

Падія Панчишина, комсомолка,
теплотниця колгоспу «Дніпро-
Синьфрієвського району. У березні
сфотографована біля Прапора Пе-
ремоги.

1. Щороку перевиконувала плано-
ві завдання. Особисту п'ятирічку
закінчую за чотири з половиною
роки. Навчався в системі комсо-
мольської політосвіти.

2. У центрі Куцєволівки — обеліск
кошам, що загинули, звільняючи
село від фашистів. На ньому викар-
бувані прізвиська українців, рослян,
казахів, латишів... Я часто буваю у
школі, допомагаю червоним сніпчатам. Дівчата нашої ком-
сомольсько-молодіжної МТФ № 2 зарахували до колективу
визволення Віру Пушпу, що загинула під час тимчасової
окупації. Захоплює її мужністю.

3. З Павки Корчагіна.

ШЛЯХ ДО ТРАВНЯ

ВАС КЛИЧЕ ПОДВИГ

Вам, молодій гвардії великої багатонаціональної соціалістичної Батьківщини, випало велике щастя жити і працювати в знаменний час, коли кожний день надходять радісні звістки про славі перемоги в комуністичному будівництві. Зусиллями партії, її ленінського Центрального Комітету, всього радянського народу втілюється в життя Програма миру, прийнята XXIV з'їздом КПРС. Ми, учасники зустрічі ветеранів війни Кіровоградщини, Герої Радянського Союзу, кавалери 3-х орденів Слави, як і всі радянські люди, з величезним трудовим і політичним піднесенням сприйняли рішення квітневого Пленуму ЦК КПРС про скликання чергового XXV з'їзду партії.

Перед вами, юнаки і дівчата Кіровоградщини, широка дорога славного сьогодення. За покликком серця ви стали на ударну вахту Перемоги. В єдиному трудовому строю — ветерани війни, чудові наставники молоді і ви, їх учні. Молодим нині гідно нести священне червоне знамено, котре тримали в руках ваші батьки у грізному вогні минулої війни, відстоюючи світ від фашистської чуми. Вам — творити, дерзати натхненно для успішного виконання планів завершального року і п'ятирічки в цілому. Вам, молодій зміні Кіровоградщини, множити силу і міць нашої Вітчизни в ім'я миру, в ім'я травневого дня на планеті.

Ми, воїни-ветерани Великої Вітчизняної війни, в єдиному строю радянських людей, борців проти фашизму встали на захист Батьківщини молодими і сильними. І тепер, хоч літа нагадують про себе, ми продовжуємо успішні діяння на трудовому фронті. Пліч-о-пліч з ветеранами ударно працює і наша чудова молодь. Батьківщині потрібні комсомольський вогник, запал, дерзання і творчість. Ми звертаємося до вас, юнаки і дівчата: примножуйте подвиги батьків у праці! Ми впевнені, що знамено, яке передали вам, у надійних руках.

Герої Радянського Союзу К. П. АНТОНЕНКО, Г. В. БАЛИЦЬКИЙ, В. О. ВЕРХОЛАНЦЕВ, О. М. ВОЛКОВ, В. М. ГАЛУШКІН, М. Ю. ЄРЕЩЕНКО, Г. О. КУРОП'ЯТНИКОВ, О. І. ПЕСТЕРЕВ, М. Ф. РОДІОНОВ, Д. І. СЕМЕНОВ, Г. Є. ТКАЧОВ, Д. І. ОСАТЮК, І. Р. УСЕНКО, Є. Ф. ВЕРХОВСЬКИЙ, С. Т. ПОНОМАРЧУК, І. Х. КАЛЕНДЮК, М. Н. ЛИННИК, І. Д. ОЧЕРЕТЬКО, Л. Н. ТУНГУНОВ, А. Ф. ХУДЯКОВА. Всього 32 Герої.

Повні кавалери орденів Слави М. І. ЖОСАН, О. П. ІВАНЬКОВ, І. А. КАТАНА, В. І. СУВОРОВ, М. І. СИЧОВ, С. М. ФЕДЧЕНКО, Є. І. ЧОРНОКОНЬ, Я. І. ЧУПІН. Всього 12 кавалерів.

СЛОВО ВЕТЕРАНІВ

Напередодні свята Першотравня в Кіровограді відбулась зустріч ветеранів війни — Героїв Радянського Союзу і повних кавалерів орденів Слави нашої області, присвячене 30-річчю Великої Перемоги. Були квіти, і міцні потиски

рук. Звучали пісні фронтових років. Учасників тепло привітав перший секретар обкому Компартії України М. М. Кобиляк. Віп вручив ветеранам ювілейні медалі «30 років Перемогі у Великій Вітчизняній війні 1941—45 рр.». На закінчення зустрічі ветерани одностайно прийняли заклиний лист до молоді Кіровоградщини, надрукований вище.

„СПАРТАК“ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЖИТИ!

Юним підліткам села Красногірки.

І знову посіяли жито.
Вже скоро воно проросте.
«Спартак» залишається жити! —
Читаю величне й просте.
«Спартак» залишається жити! —
Лунать кризь роки слова.
Ми будем майбутнє творити,
Щоб слава була нова.
Я жагу нам свою не втратити
У творенні мирних років.
«Спартак» залишається жити! —
Несем естафету батьків.
Нехай же колоситься жито,
Як миру і радості час.
«Спартак» залишається жити —
У кожному з нас.

Леонід ДМИТРИШИН.
Ульяновський район,
с. Дашилова Балка.

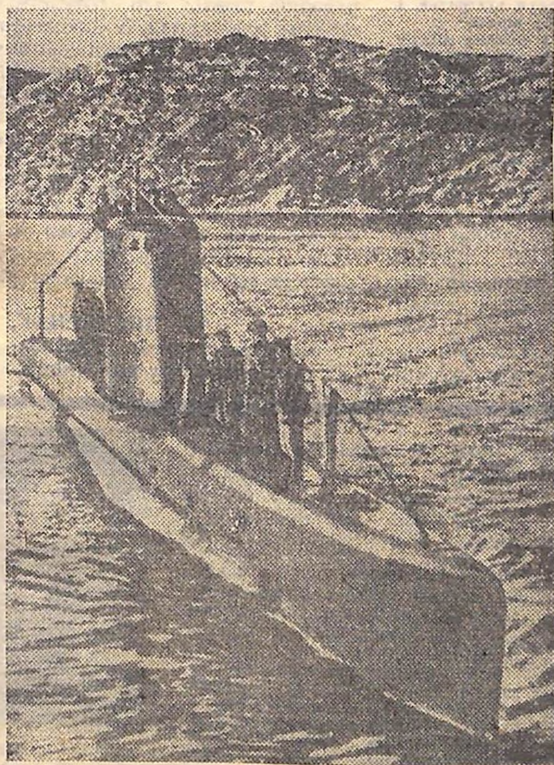
21 СЕРПНЯ 1941 року підводний човен М-172 під командуванням капітан-лейтенанта І. Фісановича, вихованця комсомолу з Кіровограда, здійснив відчайдушний прорив через Петсамо-Фьорд на рейд ворожої гавані Ліінахамарі і потопив серед білого дня прямим попаданням торпеди німецький океанський транспорт водотоннажністю близько 8 тисяч тонн, який прийшов з вантажом для фашистського корпусу генерала Дітла. Не дивлячись на переслідування, човен зникає у відкритому морі і через добу пускає на дно Баренцевого моря другий транспорт. 23 серпня М-172 повертається на рідну базу, відкривши першим бойовий рахунок «малютки».

В той же день, коли стояла «Малютка» Фісановича, з іншого боку підійшов англійський підводний човен «Тейгрісс» («тигр»). Він салютував звуками нагадати щось подібне до англійського гімну. Командир доповів керівництву військової англійської місії:

— Сер, сумбарина його королівської величності залпом з шести торпед потопила фашистський транспорт водотоннажністю 4 тисячі тонн.

— Дякую вам, капітан, за відмінні бойові дії.

ПРИЗНА «МАЛЮТКА»

На фото: підводний човен «Малютка»; вгорі — І. ФІСАНОВИЧ.

3 квітня 1942 року «Малютка» була нагороджена орденом Червоного Прапора, а командир човна І. Фісановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

А в травні 1942 року М-172 йде вже в одинадцятій похід, маючи на рубці цифру 7. Біля острова Еккерей на човен нападає ворожий конвой. Ворог помітив слід торпеди і кидається на «Малютку». Десятки глибинних бомб сипляться на екіпаж Фісановича. Йде смертельна боротьба за життя корабля.

Але «Малютка» витримала. На її корпусі було 110 вмятин...

І знову походи. Їх було 18. «Малютка» потопила 13 ворожих транспортів водотоннажністю 72 000 тонн, що в 360 разів більше водотоннажності самої «Малютки».

Йдучи у свій двадцятий бойовий похід, Червонопрапорна гвардійська «Малютка» не повернулася на базу. Її екіпаж, очолюваний новим командиром Кунцом, загинув смертю хоробрих. А в 1944 році підійшов до бази підводний човен В-1 під командуванням Героя Радянського Союзу І. Фісановича. Що з ним трапилось — невідомо.

Наша молодь береже пам'ять про загиблих героїв. У Києві в школі № 95 є піонерський загін імені І. Фісановича. У Московській школі № 203 комсомольці та піонери виготовили спеціальний стенд, який розповідає про М-172. Тут же схема маршруту експерсії по місцях, звідки прийшли на М-172 моряки-підводники.

Г. КАРАТАЄВ, колишній інженер-механік М-172 Північного флоту, капітан І рауну у відставці.

СЛУХАЙ СИНОВУ ПІСНЮ

В ту пору гіркі похоронки, що надходили матерям і дітям, ставали не просто вісниками загибелі чоловіків і батьків на фронтах Великої Вітчизняної. Скупі рядки повідомляли про героїчні подвиги захисників Батьківщини.

Льоня пам'ятає, як мати спершу заніміла, мовчала, скорботна, потім зайшла в нестримним плачем, обіймаючи його, мало, го, за худі плечі. Гіркі слози заронили в душу сина постійне чуття болю, яке з роками виростало в гордість за батька, що поліг смертю хоробрих...

Він співає нині в народному ансамблі пісні і танцю «Весна» Кіровоградського міського Палацу культури ім. Компартиї. Торік випало щастя їздити з колективом на VI Міжнародний фестиваль ансамблів пісень і танцю в Зеленому Гурі, у братню Польщу. Леонід знав, де загинув батько, старший Ємельянов, Олександр. Учасники ансамблю вже відвідали кілька місць, де поховані радянські воїни, які визволяли народи Європи від ярма фашизму. І коли автобуси з деле-

гацією зупинилися на узбіччі широкої стрічки шосе і учасники ансамблю ще у вікна побачили височинний монумент пам'ятник воїну-визволителю, Леонід серцем відчув: тут.

Гості з Радянського Союзу поволі обходили братські могили і на металевих табличках, прикріплених до кам'яних брил, шукали прізвище «Рядовий Ємельянов» — ледь чути шелестіло поміж учасників, і тихо, безмовно зібравло їх довкола разом з поляками-старожителями, котрі щодня приходять сюди доглядати за могилами.

Винарбувані два слова — прізвище й звання — схвилювали душу і здавалося, плакучі верби, що стояли навколо скорботи за полеглими, теж похилили голови. Мов дві шеренги засумованих жінок, нізко, аж до землі опустили свої понівідні сілі — від підніжжя пам'ятника аж до виходу, де завершили на п'єдесталі два радянських танки.

Схвилювані, уроті слова перекладати не доводилося. Господарі — люди, котрі на власні очі бачили лихоліття війни, кивали головами, згоджуючись із почуттям. Гості сказали, що пісню А. Пашкевича «Пісня невідомих солдатів» у нас на Батьківщині зніють і заспівають, і малі, А тут, саме то світ, місце, про яке воля написана.

Михайло РОДИНЧЕНКО

ПРАПОР

На світанні в степу
Ходять теплі тумани,
Де колись обірвалася
Доля чиясь...

Відгрімилі бої —
Зарубцьовані рани,
І не віриться вже,
Що тут кров пролилась.

Серед степу стоїть
Безіменна могила;
Свою стежку до неї
І я протоптаю;

Для польоту отут
Набирає я сили,
І на вірність Вітчизни
Тут клятву давав...

У життя понесли
Мене юності крила
Пізнавати красу
І творити красу.

Тільки де б я не був,
Безіменну могилу,
Наче прапор, у серці
Своєму несучі!

НАРОД ЄВРОПИ СЛАВІТЬ ВИЗВОЛИТЕЛІВ ЧЕРВОНОЗОРЯ

РАДІО 45-го

полум'ї саду — два. На одному постаменті солдат схилив голову до своїх бойових побратимів — скорюю жінки — матері сол-

де сюди посивіла бабуса. Несуть квіти. Плітні ім'я вашого Архипа. Микитівно. І Зірка Ге-

защемило серце: я чекала тебе, синочку!..

ен сплило, а серце не я. Бо сини. Рідні. Доміє як і в квітні сорок

омни, що старший син з у літаку. Від чоловіка

з вістком. Та раптом в к з Урапу мав від Са-

виджав, рани гостіся... о...». От і радість... «Мо-

здесь ненароком озве-жі... І Архип, наймолод-

жаний. Лісав же з Ру-льки чогось тепер мов-

кола йому, хтінить до-тів, щоб швидше війни

еладія Микитівна Мані-шила. До світання бігла

ась за мотуззя, що про-д борін. Бо тракторець

— Олександр Митрофа-з лагодити.

щоб вродило і на це лі-Торішнє все на фронт

ім, синам нашим, було лабиритись. А тепер, м-

ть на наші обжинки. — в гонах. Одні баби та

овів майже нема — охот лішло на фронт.

я за сім'ю, то пригнали

вже з стапії і коней. І хоч півдоби міряла поже, засіваючи ячменем клун, а втомі паче й не відчувала. Бо для себе, для своїх людей той засів.

— Ну й цуплі ж ви, жіночки, — підхвалює бригадир, який повернувся з фронту інвалідом. — А дві цорин дали!

— Коли дві норми, то побіжу я в Ульяновку. Може почую щось про Архипа, може польова пошта змінилась...

Прийшла в військкомат, а там людей сила-силення. Одні плачуть.

МАТИ СОЛДАТА

В інших — сльози радості. А їй про Архипа нічого не можуть сказати...

Де ж ти, мій соколику!.. Та хіба тільки вам таке, Пелагія Микитівно?

Скорботну вістку отримала мати чужа Олексія Фірова. Дев'ять днів лежала солдат за селом Доліно-Кам'янкою Знаменського району. Безмовного його приносили у свій дім Марія Гнатівна Фадеева. Гола рана. А фашистам сказала: — Це мій син, хорий давно.

Дочка Мотроні І Наді!.. Дочка неодмінно повинен встати. Бо він — солдат.

І став такий Фіров. І пішов в атаку, щоб остистити фашистам. В ліс до партизанів провадила чужа його друга мати — проста українська жінка з степового села.

Свою матір'ю пазвали солдати 6-ї Орловської стрілецької дивізії Єгор Шнирков, Аристанхан Жубайханов, Михайло Кривоногов, Петро Бажов, Андрій Агеев, Микола

Лихачов вчительку з Новомиргород-а Марію Василівну Покотилу, яка врятувала їх після бою.

З нами, Пелагія Микитівно, ділила горе і Марія Петрівна Осипова з орен-бурзького села Курноск. Шестеро дітей виховувала вона. З війни не дочекалась двоє найстарших — Івана та Михайла... Рота Михайла Осипова першою зав'язала бій за Верхньодніпровськ. Комуніст Осипов був на вістрі атаки. Кидав гранати в кулеметні гнізда, сипав вогнем з автомата. Устинівський район він визво-ляв вже Героєм Радянського Союзу. І загинув смертю героя. Марія Петрівна їхала до могил сина аж сюди, на Кі-ровоградчину...

Мати Героя Радянського Союзу Михай-ла Лисова знайшла могилу свого сина в селі Кам'яному Новоархангельського району. Її дорога — з станції Холмської Краснодарського краю...

А ви, Пелагія Микитівно, тоді ще плекали надію. Бо наближався травень 1945-го. І син ваш дійшов вже до Берліна. І знову поспішав. Біг в атаку, щоб врятувати три тисячі політичних в'язнів, яких ось-ось мали знищити фашисти. Треба було поспішати, щоб не віддати смерті дітей, яких заливала вода в підзе-меллі... І він спішив. А тут — во-гощ з гітлерівського дзота. Архип закрив його своїм тілом, як Матро-сов. І бійці знову пішли в атаку...

Але Архип піднявся. І став перед нами живим. Вийшов на постамент в білому полум'ї садів. Щоб стояти вічно. Щоб бути поруч матері, яка задивляється скорботними очима на синів-солдатів, що вийшли на висо-кий граніт.

І ми теж складаємо їм славу. Бо вони, матері солдатів, дали Вітчизні синів, які пройшли тисячі кіломет-рів фронтових доріг, наближаючи переможний травень 45-го.

М. ШЕВЧУК, спецкор «Молодого комунара».

с. Лозувате Ульяновського району.

ИНОВУ ПІСНЮ

входили вісника-фронта повідом-ів Бать-

гацією зупинилися на узбіччї широкої стріч-ки шосе і учасники ансамблю ще у вікна побачили височіючий монумент пам'ятник війну-визволителю Леонід серцем відчув: тут.

у заміні-зайшлась го, мало-юнили в ке з ро-тька, що

Гості з Радянського Союзу поволі обхо-дили братські могили і на металевих таб-личках, прикріплених до кам'яних брил, шукали прізвище «Рядовий Ємельянов» — ледь чутио шелестуло поміж учасників, і тихо, безмовно зібрав їх довкола разом з поляками-старожителями, котрі щодня прихо-дять сюди доглядати за могилами.

ансамбл-ького мі-паніяця. тивом на-лів пісні Польщу. старший ансамблю овані ра-и Європи н з деле-

Викарбувані два слова — прізвище й звання — схвилювали душі і, зарадощі, плакучі верби, що стояли символічно скорботи за полеглими, теж по-діляють людський біль. Мов дві шеренги засумо-ваних жінок, низько, аж до землі опустили свої повиті гідля — від підіймає пам'ятника аж до виходу, де завернули на під'єстаті два радян-ських танки.

Схвилювані, урочі слова перекладали не дово-дилось. Господарі — люди, котрі на власні очі бачили лихоліття війни, кивали головами, згод-жуючись із почуттями. Гості сказали, що пісню А. Пашкевича «Нема невідомих солдатів» у нас на Батьківщині знають і дорослі, і малі. А тут, саме те святе місце, про яке вона написана.

І полетів удальну зворушений голос соліста Павла Кареліна. І рознісся у всібі схвилюваний спів хору. Напроти ген, аж до виднокраю — поле, а біля самого шосе полум'яніли польові ві-ти — багряні мак, ніби краплини священної кро-ві солдатської, і ніжні сніг волошки, непає очі дівочі, котрі не дїждалися милах з поля бою...

Перемога прийшла, вони кували її для своєї Вітчизни, для народів Європи, для всіх, кому ненависним було слово «фа-шизм».

І повила над мирним степом Польщі ве-лична мейодія, западали у душу слова: Нема невідомих солдатів, Кризь роки громами той бій...

Солдат із граніту говорить: — Люди, я живий!

А люди йдуть і йдуть до могил, вшано-вуючи відомих і безіменних героїв, і ку віч-ному камеш сина мати визнає.

І сьогодні, коли піднімається завеса, і в зал до глядачів летять урочисті слова: «Ви-ступає народний ансамбль пісні і танцю «Весна», лауреат VI Міжнародного фести-валю...», мимовільно проймається захоплен-ням. А в пам'яті олівце недавнє бачення братської могили біля селища Цибишка у Польській Народній Республіці.

А. НЕЧИТАЙЛО.

м. Кіровоград.

НАРОД ЄВРОПИ СЛАВІТЬ ВИЗВОЛИТЕЛІВ ЧЕРВОНОЗОРЯНИХ ВОПІВ.

Фото АПН.

Віктор ПОГРІБНИЙ

I

Четверик ледає перетяг через протічок в дряговині невеликого воза з снарядами.

Задня справа, з довгою чор-ною гривною, що спадала на кор-отку темнолиску шю, — Іван звав її Монголкою, бо й справді була родом із гучних безмежних монгольських сте-пів, — аж на коліна стала, як віз уперся у твердий уступ берега, і все ж посторонки а неї не по-пустились. Тоді дещо злегка пе-репадає передньому борозно-му. Злегка. Іван не посміє стьоб-нути посильніше. Борозний — улюбленець. Рідко на фронті побачиш подібного коня, пере-полосованого рубцями від ос-колкових ран. Таких, здебільшо-го, списують, чи віддають дру-гому ешелону. Якщо вони від-глибоко засілих шматків димно-го рваного металу не гинуть на

ло на переправі через Дніпро. Ногу розпанахало. Не пішов у госпіталь. Упросив. «Втечу з дороги. Мертвим повзтиму. Не чіпайте...».

Командир роти, міцний, висо-кий сибіряк недовго вирішував:

— Ми рухаємось а напрямі. Лутківського лісу. Час такий.

Переслідуюмо німця, Дмитрій. А то відпустив би на день-два.

Ось закріпимось подалі туди, дамо відпусточку... А зараз... До-женеш у Лутківці?

— Дожену, товаришу коман-дир!

— Катай! Тільки дивись, на ра-дощах...

Дмитро вже не чув, чого не треба робити на radoщах. Його кирзачі залопотіли по розкис-лому полю. Всі підводчики зупи-нилися. Дивились, — і не в од-ного під ложечкою защеміло, — як зрешечений у боях кулями та

ту, а недалеко біля самого мосту — понівечені німецькі броне-транспортери, уверх колесами — до десятка фашистських автома-шин, одна з них — з гарматою на причепі, теж перевернутою і втоптанною у масний привісків-ський чорнозем.

Село дотлівало, додимлюва-лось, довалювалось, і коли б Іван отак зосередився і прислу-хався, почув би його, села, сто-гін, тяжкий, мученицький.

На підв'їті, через дві хати, перемовлялися голосно ще два підводчики, шукаючи, як і він, Іван, щось підкинути до загину втомленим коням.

Перемовлялися між собою. Бо не було більше з ким перемо-витись в цьому селі. Евакуював, мабуть, фашист все населення, дозго тут збирався бути...

Назгрібав за сараєм оберемок люцерни, кинув обом розпря-женим четверикам.

Сів на дишло і витяг кісет. До Лутківського ліса майже добрали-ся, а Дмитра нема.

«Частується, — ус-міхнувся, так яскраво уявивши гостини щас-ливого Дмитра, — дру-жина не випускає з обіймів, а він дітлаха пригортає...».

Іван не кваплячись крутить товсту цигер-ку, відриває кінчик і витягує запальничку.

«А мати йому: «По-чекай, Дмитрій, пірі-жечків свіжих з капус-тою на дорогу...». А батько у вуса посмікає-ться, лічить Дмитрові медалі...».

Махорка висипається, притрушує Іванові ко-ліна.

«А Дмитро ж сіяє весь, щасливчик, та хвалиться батькові».

І згадався Іванові рідний — спокійний бі-лавий...

Як збирався вже запрягати, показався Дмитро.

Підійшов до воза і сказав: — Дай закурить, браток...

І більше нічого не сказав Дмитро.

А Дмитрове обличчя не дало Іванові запитати про гостини. «Так що...» — застигло у нього на устах.

«...Всю війну марив, як зустрі-не маму... впаде на плече, заросить сльозою... Іх десять азя-ли заложників... І мама з бать-ком з ними була...».

— Дай закурить, браток, — сказав Дмитро.

І більше нічого не сказав.

«І Сашка... Над люлькою, над маленьким, над сплячим у сте-лю стріляла сволота. Своя, полі-цейська сволота. Їм крові мате-риної, батькової мало було... Треба, щоб десять синів на міс-це Сашки народила дружина... А дружини нема. Партизанила... Ярину... Ярину... Для чого? Ми самі б... Ми самі б з ними...».

— Дай закурить, браток, — сказав Дмитро.

І більше нічого не сказав.

Він прапою рукою стискав по-лудрабок і дивився прямо на кісет і на Іванові пальці...

А коли забіг на дворіще ко-мандир взводу і гукнув: «Ладнай підводи! Фюрер так драпає — що онучі губить, не вженеш-ся», — Дмитро ледь чутио ви-мовив:

— Не втече далеко. Доженем. І на краю світу...

І більше нічого не сказав Дмитро.

І ні про що не спитав Дмитра Іван.

Дмитро запряг четверик і не став шмагати коней батоном. Він, як і Іван, спокійно шарпнув переднього підручного:

— Гайдал...

Тільки у Дмитровому голосі з'явилася дивна якась хрипота...

с. Матусівка Малозісківського району.

КОНІ

Вороного Іван любив за вдачу. На перепонку, коли була мож-ливість розпрягти коней, а то й відпустити на хвилику, борозний,

допивши води після візса, підхо-див до Івана, який сидів з кісе-том на дишлі, починав помаху-вати головою, чекаючи, поки Іван встане та поляскає шерша-вою долонею вище роздутих ніздр його. Підніме борозний голову, подивиться десь туди, де гримить канонада, поводить вухами і піде до своїх з четве-рика — одному ткне голову до гризів, до другого прихилить, а то озветься в нього якась триво-га, заіржить коротко і знову пі-дійде до Івана.

Як прийшов Іванові лист із Брянщини, після якого, оскротів Іван, син партизанського бійця, борозний відчув на собі особли-ву ласку...

Іван посмикує за вуздечку пе-реднього вороного:

— Гайдал Гайдал

Фронтових коней азагалі не треба стьобати батоном. Вони самі напружуються, коли важко. Аж посторонки раються.

До Іванового воза поводом прив'язаний гнідий, передній підручний ще одного, Дмитро-вого четверика.

Як тільки полк вбив німців з хутора, і підводи вибрисали на косогір, показалася внизу вся Висківська долина. Дмитро від-шукав командира.

— Прийшов я до щастя, або... товаришу командир, — видихнув Дмитро. — Он, ліворуч, за лісо-смугою, збоку від шляху, в тре-тьому яру...

Командир знав, що там, за лі-сосмугою збоку, від шляху, в третьому яру. Ще як до Тясми-ну доходили, Дмитро сказав йому, ротному: «В рідних місця-х воюю, товаришу командир. Ко-ло Висі. Є така річечка тут... Мама, синашка, дружина... Ех, товаришу командир!..».

Вся рота знала, що Дмитро рветься до своїх крїзів. Порани-

осколками, припадаючи на од-ну ногу, біг додому солдат — за лісосмугою, вбік від шляху, у тре-тій яр...

Майнув Дмитро понад бере-гом, потім зник десь, побачили його аж на тому боці голувої річки, до лісосмуги біг, а потім розтанув у проміжці між двома її голубими крилами...

II

— Гайдал Гайдал — посмикує переднього вороного Іван.

Він заїжджає на безлюдне дворище. Село заволик гіркий попілястий дим, дотлівають кол-госпні абмари. Напроти, через вулицю, несамовито нявчить кішка, вона стрибає на прямо-висну стіну догораючої хати, від горючого причілку, добирає-ться до чорних балок стелі, що впала вже в середину і, обпік-шись, стрибає донизу; несамо-вито нявчить і знову стрибає на прямовисну стіну.

Праворуч, понад шляхом сна-рядом навапів розкололо, об-скубло, обпало величезного клена, що своїм зеленим кле-ченням накривав, мабуть, піссе-ла. Вивернуло йому білу, як сніг, деревину, і вона кричала в цьому диму і попелі, серед зга-рищ і вивр, серед гуркоту гар-мат і вибухів своєю білизною. Віття відчакнутого стоебура та-ки увігнали в землю, розчавили, тільки верхки кленові, аж біля сусідського перелазу, ніби вити-калися з землі — чисті, із на-бубнявілими бруньками, що ось-ось мали викинути лискучі зело-но-жовті пучки.

Внизу, в кінці городу нерухо-мо стоять два танки. Один, хре-стобоккий, башта від нього пере-вернутим картузом лежить мет-рів за п'ятнадцять від машини, інший — наша «тридцятьчоті-рка» з опущеним гарматним стао-лом, у воді майже по саму баш-

І.

ВІД РІЗКОГО телефонного дзвінка одразу випарувався сон, залишивши натомість зосереджену увагу. Мабуть, від теплих дотиків квіткового сонця, хвилини радості гойнула весело і грайливо все перед очима: звичну обстановку кімнати, голубе небо за квадратом вікна, і Олексій відчув у собі те задержуване юнацьке задоволення від життя, якого давненько вже не було, — сонце сьогодні для мене, день принесе щось незвичне і радісне, я в силі зробити все, навіть не здійснене...

Телефонна трубка холодною пластмасою повернула до реальності чуття, хрипко кинула: «Слухай, Кошурко». На тому кінці нестримно засміяли: «Ну, то як, поздоровляти можна?». Впізнав. Говорив старший майстер Толя Дерев'яно. Здавна розтагував слова: «З чим ти, якщо не секрет?». «Та ти що, Люшо, ти ж Героя одержав! Поздоровляю, друже!». Кошурко відставив подальше від трубки — навіть вже голосно Толя висловлював свої почуття, не повірив...

Коли подзвонив Михайло Захарович Галіздр, начальник зміни, вже й розсердився навіть: «Зговорились воно, чи що? Чого б ото жартувати?». Втретє довго не підходив до телефону, врешті, піднявши трубку, учув знайомий голос Миколи Івановича Жосана — свого старшого товариша, наставника (а й справді, скільки разів Микола Іванович допомагав йому). Не повірити вже було важко, і відчув на хвилю, як зазвучала якась внутрішня напружена струна — дзвінок, і голубий колір неба заповнив усю кімнату, а оте юнацьке, задержуване, підсвідомо радість на всю шпирочку!... Йому якось боязко було йти на свою «Червону зірку». Ні, мабуть, все ж помилились, чого ж — хіба один Кошурко на заводі...

II.

Звичайно, бути орденосцем — висока честь. Сидить поруч людина — їй трохи за сорок. Вік цей — кордон, перейшовши який відчуваєш: молодість залишила мішку оперу, а формування власного «я» завершилося усвідомленням: наближення свого горизонту логічне лише тоді, коли йдеш до нього не самотньо, а визнаєш себе як людину, зобов'язану перед іншими. Часто — береш чийсь вантаж на себе, (посміхаються зверхньо скептики: не розуміємо жертви диваків...) або кожен відчуває ту причетність до Великої Дороги, а згодом змінився юнак, дівчина і вдвічі важче візьме відповідальність — за себе, за тих, хто поруч...

Вони часто не помічають, коли приходять до свого горизонту. Та чи й приходять? Бо привал — це спокій, який недоступний для них. А відкривають горизонт іншим: мені здавалося, сяйво від Золотої Зірки — як від теплої, щойно виробленої деталі, від дорідного колюсу, від щедрих ла добро очей...

Олексій Олексійович Кошурко. Він розповідав про своє життя, і кожна згадка про людей, які принесли йому оте розуміння свого обов'язку, робітничої честі, громадянського гарту, спалахами світлих іскор розсипалася на п'яти-конечний Зірці.

III.

Батько весь пахнув мастилом, гарячим залізом і землею. Приходив втомленим, стягував через голову сорочку і з задоволенням хлопався у теплій воді, яку мати заздалегідь гріла на плиті, а з батьковим приходом паливала у велику миску. Потім батько розповідав: про завод а такою красивою і гордою назвою «Червона зірка», про їх ливарний цех, де він працював формувальником, про те, яку він роботу виконує.

Альонка слухав, і йому здавалося, що батько найголовніший на заводі, найпотрібніший, найуміліший, що без нього завод зупиниться, бо така професія у батька важлива — робітник.

А потім плакала мати, і татка з роботи довго не було. Прийшов сумний і сказав, що в них — мобілізація. А йому, учасникові грома-

ВІД СПАЛАХУ ІСКОР

Фашист привів татка і став неподалік, кидаючи бандужі погляди на батька й сина. Чоловік не був схожий на Альониного татка. Худий, зарослий, незнайомий, лише очі дивилися так само прямо, нескорено і навіть весело, немов промовляючи: я Альонка, найголовніший... Те коротке побачення через пруті паркану було останнім побаченням з батьком для Олексія Кошурки. На другий день ніхто не вийшов...

І коли в мирний день Олексій Кошурко разом з дружиною і дітьми Володею і Юрком приходять до пам'ятного знака червонозорівцям, які загинули на війні, йому згадується чітко, до болю, з усіма подробницями той день і його останнє вимовлене: «Татку мій...»

IV.

Життя було б зовсім нецікавим, коли б не можна було взяти до рук лашівку і, затиснувши у лешата шматок залізячки, тернути по ньому раз, другий, відчувуючи, як пружинить метал, і з-під негарного іржавого шару пробивається чиста, блискуча поверхня живого, тепло... І починає пахнути гарячим металом. Так, як колись у дитинстві. А як здорово натиснути чорну кнопку і підставити під шалені обертання точильного каменю металеву поперугу. Сніп іскор, несамолюбне вижання і безперервне сіпання всього «агрегату». А ти на цьому небі. А поруч з жадібними блискучими очима стоять такі ж хлопчачі, як ти — друзяки Сашко Загнєв, Гриша Вітенко, Володя Веретенников, і відтягують вже тебе від цієї, ні з чим незрівнянної, насолоди — їм теж не терпіться. Ось так, мабуть, і стають робочим класом...

В ремісничому училищі № 1 Олексій Кошурко сподобався зразу. І друзі гарні знайшлися. І, голownie, їм усі учні задримали — майстром їхньої групи був Микола Іванович Рогов — Герой Радянського Союзу. Ясно: дисципліна, як і повинно бути. Сказано — зроблено. У нас так — знаєш, куди прийшов учитися, і ким маєш стати, значить будь гідним свого майбутнього звання. Микола Іванович так думав і, звичайно, всі хлопці точно такої ж думки. Без цього не можна. Адже на тебе надіються, тебе чекають на заводі... Альонко, які події зараз відбуваються на світовій арені? Чому ти всту-

ЗОЛОТІ ЗОРІ КІРОВОГРАДЩИНИ

паєш до комсомолу? Які обов'язки комсомольця? Що ти читаєш?...

Коли він, розчервонілий, зачинив двері, його оточили товариші. Кошурко перший в групі подав заяву до вступу в комсомол, його обрали групкомсоргом.

Давай, Кошурко, розправляй плечі!

V.

А прийшов на завод і вже й гадки не мав розставатися. Бувають одполуби в роботі. Запропонують: оп поруч і пилу менше, і всі умови для культурного відпочинку, і путівки щороку на курорт дають, — ні, не кличте, сказано — одполуб. Сам все зробить: щоб і душу збудували для робітників, і запитає: а куди це ми біжимо після роботи, і потурбується, щоб путівку в Будинок відпочинку найперше дали хворій жінці, яка, можливо, й не попросить, щоб саме її...

То з чого починається наставник Кошурко?

Може, з тої причини, що не може пройти повз сімнадцятирічне «дитя», яке, насистуючи, сидить собі й дивиться ліниво, як інші трудяться.

— Що, відпочиваєш, Валерію?

— Розумієте, Олексію Олексійовичу, не хочу я калорії витрачати... Після роботи ж на тренування. Так що зберігаю їх, калорії рідненькі...

Треба було доказувати Валерію, що спорт і праця не завада одне одному. «Переміг» спорт — поступив юнак в педагогічний факультет фізвиховання — чудово, головне — і в спорті він полюбив труд.

Можливо, наставник — від того, що справу свою робить так, як ніхто інший і передати захопленість молодим — справа гордості?

Приходять в механоскладальний № 2 молоді і зовсім юні. Ходять, роздивляються, пробують...

— Вітю, ось твоя операція, ставай, працюй.

Момчак працює Вітько, тихо працює. Нормально. Повернувся через хвилину — сидить Вітя.

— Що сталося?

— А воно мені треба?..

Справді, чого хоче досягти Вітя у житті? Мабуть, його справа. Особиста. Ні... Треба довести Віті, що праця, ота нескладна операція, — виготовлення сошників до сівалки СЗЛ-3,6 — теж може стати радістю. Твоєю, особистою. І спільною. Бригади, цеху, заводу. І знайшов Олексій Кошурко причину Вітькової меланхолії. Не все виходило у хлопця чітко і злагоджено, бо досвіду обмалю. А прийшло вміння — привело за собою і бажання працювати. Прийшла спрага. До радості.

Чи неспокій його від того, що бажання у людини є, бажання, яке він не таїть у собі, бачить щасливим і дітей своїх Володею і Юрку, і Гену Воробйова — зараз наставником у цього, і товаришів по роботі — Гуйвана Івана, Стороженка Кольо, Філіпову Любу, Савченка Володимир, Івченко Людмила. І країну свою могутньою, щасливою.

Тому й починаються наставничка з великого і гордого почуття громадянина.

VI.

Йшов на завод, місто зустрічало травень 1973-го, вулиці жили передсвятковою метушню, будинки у ринштунаніях приймали чергову дозу «косметики».

Ну ось, дійсно, Герой. Радіо вже точно підтвердило. «Вручили Золоту Зірку Героя Соціалістичної Праці за досягнуті успіхи у виконанні планів дев'ятої п'ятирічки і плану шістдесятирічного року Кошурку О. О.».

А на «Зірочці» чекали. Обійми, радість товаришів, поздоровлення. І цех тише зустрів свого господаря. Був неробочий день — субота.

Вінча почесь. Орденосець. Зоря на грудях — від червоних спалахів. Мить-спалах: батькові очі — я найголовніший; мить-спалах: Рогов — «Не підведи робітничий клас»; мить-спалах: «прошу прийняти мене в членів Комуністичної партії Радянського Союзу»; мить-спалах: «Вітю, а ти роби ось так, зрозумів...»

Ні, вони кожному освілюють життя, червоні спалахи червоної лобі. Треба лише зупинити цю мить. Назавжди. В серці.

Микола СЕМЕНЮК.

м. Кіровоград.

На фото: О. О. КОШУРКО.

Фото В. КОВПАКА.

Василь Олександрович Суходолський... Видатний педагог залишив велику спадщину. Виховання людини, громадянина стало змістом його життя.

В Павлівській середній школі живуть традиції педагога. А біля його пам'ятника — живі квіти... Фото В. КОВПАКА.

ПОЗМАГАЄМОСЯ, ДРУЗІ

Лист з Толбухінського округу НРБ

В черні цього року в місті Кіровограді відбудеться п'яте, чергове, засідання клубу молодих механізаторів «Толбухін — Кіровоград». Про роботу однієї із молодіжних бригад ділитися її бригадир, член цього клубу Петр Стоянов.

Наша промислово-виробнича бригада була створена в 1971 році. В неї ввійшло 97 механізаторів, з них 52 — молоді. Це й сприяло тому, що нам при своїй назві молодіжної.

Спочатку не все було гаразд. Із чисто суб'єктивних причин той же 71-й рік ми завершили з незадовільними показниками. Критично розглянули їх на зборах комсомольської організації, почали шукати шляхи для їх усунення.

Були розроблені конкретні заходи по вирощуванню всіх культур. Провели зустріч з механізаторами, які мали вийти до складу виробничих ланок, роз'яснили їм мету створення, завдання, технологію вирощування кукурудзи, розподілили техніку, виділену для цього. На цій же зустрічі обговорили і заходи матеріального стимулювання.

В межах нашої промислової бригади було створено чотири тракторних ланки. За ними закріпили всю площу кукурудзи, яка йшла на зерно.

За пропозицією загальногосподарського комітету комсомолу була створена молодіжна ланка, керівником якої обрали мене. На нараді механізаторів, яка відбулась в березні 1972 року, наша ланка підтримала ініціативу орлянських механізаторів боротися за одержання шістсоткілограмових врожаїв кукурудзи з декара.

Поліпились умови праці механізаторів. І я, не без почуття гордості, відзначу, що найкращий бригадний стан в окрузі був наш. Ми одержали по 707 кілограмів зерна з декара.

Незважаючи на тривалу засуху в 73-ому році, наша молодіжна ланка одержала 630 кілограмів зерна кукурудзи з декара і справедливо завоювала другий приз серед молодіжних ланок і була нагороджена окружним комітетом ДКСМ грошовою премією.

У відповідь на звернення ЦК БКП колектив молодіжної бригади промислового виробництва прийняв конкретні заходи по зменшенню затрат пального і мастила, по більш економічному використанню мінеральних добрив, боремось за ще вищі врожаї.

АНКЕТА „МК“

Людмила НАСТЕНКО — комсомолка, учениця 10 класу Солгута-тської середньої школи Гайворонського району. Чеснолка республіки серед молодих ораторів шкільних виробничих бригад.

1. Навчаючись на «відмінно». Член комітету комсомолу школи.

2. Член клубу Інтернаціональної дружби. Листуюсь із школярами Польської Народної Республіки та Чехословачької Соціалістичної Республіки. Напередодні Першотравня у школі відбувся вечір, присвячений боротьбі за свободу і незалежність чилійського народу.

Я захоплена мужністю Генерального секретаря Комуністичної партії Чилі Луїса Корвалана.

3. Ще в молодих класах почула про трудові здобутки тракторної бригади колгоспу Імені ХХ з'їзду КПРС. Поводом українського району, в минулому року на першому республіканському конкурсі ораторів зустрілася з дівчиною Героєм Соціалістичної Праці Олександром Васильовичем Піваловим. Життя знатного механізатора країни, наставника молоді — приклад для наслідування.

Дитячий широкоформатний

Адміністрація цього кінотеатру ще сидить за шкільними партами. Директор — Наташа Карпенко навчається в 10 «Б», касир Валерій Стариков — її однокласник, кіномеханік Саша Яровий — з 8 «Д». Всі глядачі, виносять шосуботи з кіносеансів тільки хороші враження. За 5 років кінотеатр «Піонер» середньої школи № 11 Кіровограда показав сотні фільмів — від широкоформатних до любительських.

За спільний стіл

Як же то свято без святкового столу? Але уявімо, що в день Першотравня всі кіровоградці сядуть за один стіл. Сервірувати його — не така вже легка справа. Треба буде подати 131 тону ковбасних виробів, 89 тонн тістечок, печива, тортів, 18 тисяч подарункових наборів, 19 тисяч декалітрів безалкогольних напоїв.

Як би там не було, але в день свята саме стільки буде продано трудниці Кіровограда продовольчих товарів.

Г. ДІБРОВА,
начальник продовольчого відділу обласного управління торгівлі.

КІРОВОГРАДСЬКА МОЯ

АНСАМБЛЬ ПІСЕН І
ТАНЦІВ «ВІСНА» КІРОВОГРАДСЬКОГО МІСЬКОГО ПАЛАЦУ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ КОМПАНИЦЯ (ФОТО ВГОРІ).

СВІТЛОВІДСЬК. НА КРЕМЕНІВЦЬКОМУ МОРІ.

Фото В. КОВПАКА.

ВОЛОДА намісним поїхав дорогою новий свій будинок. Знав, що чекають його. Чекають нетерпеливо. А скільки радості буде!

Так і є. Он стоять вони. Обвішані ягодами, а руках — по пістолету. Зара кричати будуть: «Слава, а то стріляти будемо». Помітили. Впізнали машину. Он стрибають від задоволення.

Волода заглянував. «Ну, привіт, братці. Давай, давай, хутчіш залазьте, — відчинивши дверцята, запросив своїх «своєк». А вони, карабкаючись один поперед одного, брязкаючи «зброєю» почали зручніше вмишуватися на сидіння.

Волода не міг спокійно дивитися на ці пухлякі обличчя, що аж світилися радістю. Для них не існувало більшого щастя, ніж проїхати ось так із татком околицями села.

— Тату, а коли ти вже нам дозволиш за кермо сісти? — не втримався Сергієк.

— Скоро, скоро. Ось тільки зможеш ногою дістати до педалі — так і сидиш, — так же серйозно відповів Волода. А сам задумався: швидко п'яне чие. Здається, зовсім недавно прибіг провідати дружину в лікарню, а лікар вітає його:

— Поздоровляю вас, поздоровляю... з синами.

Волода, не розуміючи, закліпав очима.

— Як?

— Двох синів вам дружина подарувала.

Вперше побачив їх десь аж через місяць. Обережно притис до себе. Розгублено подивився на дружину, що мн. моля, робитимемо з ними? Тамара зрозуміла без слів, посміхнулася.

Хлопці росли, як з води. Але ж турботи коло них було всім — і діду, й бабі, навіть сестричці Тамарині, — Наталці.

СІМ'Я

«Мабуть, на цьому й закінчиться наша наука», — часто, гуляючи з синами, думав Волода. Гадав, що такої думки й Тамара. Але, як виповнилось Сергієкові і Олегу по три роки, дружина сказала, що «іде пробувати щастя».

Тамара відвезла документи в Донецький інститут радянської торгівлі. А згодом повернулася уже із студентським квитком.

— І коли ти тільки встигаєш. І на роботі в тебе порядок, і контрольні завжди вчасно повідомляєш, — не втримався якийсь Волода.

Тамара тільки посміхнулася.

— Якби ти допоміг мені хоч одну контрольну підготувати, то я і на хор разом з тобою встигла б ходити.

Волода охоче погодився. Тепер він у Тамари перший помічник в гуманітарних науках. Бо ще в школі мав до них хист. З хімією і математикою справлявся сама.

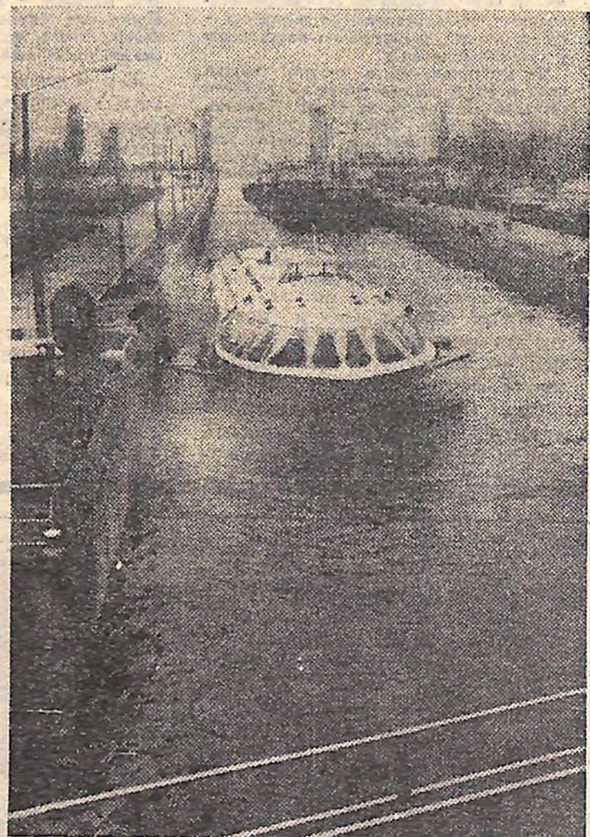
Волода завжди охоче розділяв Тамарині турботи. Відвести і забрати синів із дитсадка — це вже його справа. Займатися з ними, коли дружина на сесії чи в бібліотеці — теж. Зате, коли вона вдома — завжди разом. Не пропустити жодного фільму в сімейному клубі, жодна ретельно хору без них не обходитися, без подружжя Вовків.

«То нічого, що Тамара мене «обскакала», — продовжував свою думку Волода. Інститут через три роки кінчає. Кандидат в члени партії, має запрошення на керівну посаду. Уже закінчить своє навчання, потім я візьмусь. Якраз хлопці підростуть, в школу підуть. Тоді вже можна буде думати й про відокремлення. Сім'йний бюджет як розподіляти, то обов'язково відкладає на хату. Ну, а Тамарі — книги. Де б не була — завжди цілі стоси їх привозить».

Г. ГОНЧАРЕНКО,

спецкор «Молодого комунара».

с. Кірово, Долинського району.

ЦЕЙ хлопчик з Латинської Америки носить російське ім'я Юра. Так назвав його тато Ранж Чандісінг — секретар Народної прогресивної партії Гайяни на честь космонавта Гагаріна.

Юра ще не вміє писати й читати. Листа він диктує татові, але підписується власноручно. Сам покладає і аркуш до конверта, сам його заклеїть. А потім довгими вечорами сидітиме біля відчиненого вікна. Теплий вітер з океану легко ворухить смолісті кучері хлопчика, в він задумливо дивитиметься в голубі сутінки Джорджтауна і уявлятиме, як летить його голубок-лист над великими ріками й морями, горами й долинами, селами й містами. Як опуститься він у кучерявозелене село, біля якого протікає річка Синюха, і як візьме його до рук дівчинка у вишиванці. І зорі, котрі, мабуть, як і тут великі й яскраві, читатимуть разом з нею...

«Зараз уя, Ларисо! 20 червня мені було чотири роки. На іменини прийшли друзі. Шкода: не було серед них тебе —

ти так далеко. Можна було прилетіти на літаку. Але ти й інші росіяни скоро прилітатимете космічними кораблями. Шкода, тебе не було на іменинах. Висилаю тобі своє фото. Я ще не ходжу до школи. Не ходжу і до дитячого садка — їх тут немає. Але мама читає мені щодня. А тато розповідає про Леніна. І знаю, я вже багато. Знаю, що Ленін був великою людиною, любив дітей, хотів, щоб у малюків було щастливе життя з іграшками і гарними речами.

Бажаю тобі щастя. Якщо ти напишеш мому татові, то він неодмінно відповість тобі за мене. Юра».

Цей лист трохи незвичайний для підвисочан. Бо ж в інтерклуб середньої школи пишуть і старші за віком. Але на карті листування КІДУ червоніє ниточка, яка пов'язує степи Кіровоградщини з Джорджтауном, і не переривається вона вже кілька років.

По всій планеті розлетілися нині першотравневі вітання інтерклубівців. Ровесникам в союзі республіки. І старшим — тим, хто тримає оборону Підвисокого в 1941-му, хто визволяв село в 1944-му; москвичу поету

Євгену Долматовському, сибіряку заслуженому вчителю Якутської АРСР М. О. Алексєєву, вірменину генералу Б. І. Арушуняну і багатьом їх бойовим побратимам.

— А я поздоровила мою

ЛИСТ ЛУІСА КОРВАЛАНА

подругу Рум'яну Димитрову з Болгарії, — говорить старшокласниця Ніна Олійник. — Мої товариші кидатимуть — хлопчиків і дівчаток з Польщі, НДР, Угорщини...

— Вітім, не тільки ровесників, — додає вчитель Дмитро Іванович Фартушняк. — Зараз у багатьох країнах світу є почесні члени нашого клубу: у Франції — Жорж Марше, у Польщі — Едвард Герек, в Австралії — Річард Діксон, у Великобританії — Джон Голлан...

Перерахувати всіх склад-

но — список вийде завеликий. Адже підвисочани отримують листи і від керівників комуністичних і робітничих партій НДР, Чилі, Ірландії, Колумбії, Еквадору, Канади. Окремі послання школярам надходили навіть від комуністів, які перебували в підпіллі. Як от лист від одного з найстаріших комуністів Латинської Америки, члена виконкому ЦК Компартії

Аргентини Родольфо Гольєрді. Ці чотири сторінки передавалися з рук у руки майже по всій планеті, перш ніж потрапили до Москви в ЦК КПРС, а звідти — за адресою.

Не всім дійдуть нині святкові вітання підвисочан. У в'язниці — незламний Луїс Корвалан. Про його долю, постійно нагадують школярам слова з листа вождя чилійських комуністів, який виставлено на стенді:

«Ви виявили мені високу честь, обравши почесним членом вашого клубу. Я приймаю

їю честь і поділяю її з усіма своїми товаришами по партії, які так само як і я борються, не шкодуючи сил за демократію, соціалізм і комунізм».

Борються і підвисочани: голос їх мітингів протесту проти злодіянь чилійської реакції впливає в могутню хвилю протесту всього радянського народу.

...З усіх кінців планети приходять у підвисочан КІД листи. Юні підвисочани тримають руку на пульсі планети, готові все зробити для того, щоб ошчасливити всіх людей землі. І нині виходять на демонстрацію з настроєм, який виразив у одному з недавніх листів Генеральний секретар ЦК Компартії Канади Уільям Каштан: «Ми впевнені, що 1975 рік буде роком дальшого зростання і розвитку вашої країни, роком боротьби за мир, боротьби проти імперіалістичної агресії».

О. РАКІН,
спецкор «Молодого комунара».

Новоархангельський район.

«— І поїду я. Тонко, вдалеке село... В початкову школу... І вже по вересні не стану Катериною... Буде Катериною Володимирівна Яковенко... Розлетяться ластівки».

У добрий, високий зрій! — Так закінчувався парис «Катеринка», надрукований в тижневому номері «Молодого комунара» за 2 грудня 1968 року. Напередодні виходу у світ 2000-го номера, ми поцікавилися — як же склалася доля випускниці Олександрійського педагогічного К. В. Яковенко.

Дізналися, що вона дістала направлення у Зіньківський район, Богданівську середню школу, де директором заснував учитель УРСР, Герой Соціалістичної Праці І. І. Ткаченко. Як і мріялось студенткою — почала працювати з школярами, відкривати їм шлях у дивосвіт. То було їй шість років. А роки летять. І зараз К. В. Яковенко — дружина офіцера Радянської Армії, проживає в Московській області, вчитель, заочно закінчує географічний факультет Одеського держуніверситету, виховує сина.

Щастя нам, Катерино Володимирівно!

Л. ЛЕЩЕНКО,
м. Кіровоград.

ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДІ БУДЕ НА КУБІ

ДО ВАС, ЮНІ СЛІДОВИТИ.

Це фото зроблене тоді, коли в нашій області вчилися механізаторській майстерності наші кубинські друзі.

Минули роки, зараз ті, кого ви бачите на фото, працюють на батьківщині. Познайомтеся з ними, хто працював поруч з молодими кубинцями. Хай вони розкажуть вам про часи спільної роботи. Вже зараз готуємось до Всесвітнього фестивалю молоді і студентів, який відбудеться на Кубі.

Фото Р. РУБІНА.

АННЕТА „МН“

ЛЮДМИЛА ХРАПЧЕНКО,

студентка Кіровоградського інституту, староста танцювального ансамблю «Юність».

1. Третій рік я в інституті і не уявляю собі життя без танцювального ансамблю «Юність».

2. Особливе почуття підповідальності тисне як громадянина Союзу Радянських Соціалістичних Республік, відчуваючи, коли виїжджаєш за кордон. Пригадую нашу поїздку до Кіпру. До нас, представників першої у світі країни соціалізму, де б ми не були, підходили трудящі, молоді.

Ми зустрічалися з генеральним секретарем ЕДОНУ Антоном Христодуловим. Це справжній борець за свободу і незалежність острова.

3. Для мене завжди світлими в житті образи молодогвардійців. Нині в захотіла мужністю юних підпільників «Спартак». Вірність Вітчизні — в цьому їх приклад.

ПЕВНО Ж, варто повторити думку, що п'єса «Остання інстанція» М. Матуковського, прем'єру якої ми, кривинчанам, показали недавно перед кіровоградцями, — це жива історія дійсності, подія, яка не може залишити байдужими ні акторів, ні глядачів. Це ж для нас із вами звучить зі сцени мудра думка: «Ніхто не розвішав ліхтарів уздовж дороги, по якій іде людина. А йти ж всеодно треба...».

На сцені Кіровоградського українського музично-драматичного театру роль Совість — перша.

Образ її — це тонка й психологічна лінія між героєм вистави — батьком і глядачем. Кожна фраза жінки у білому не повинна бути ні звичайною відповіддю чи запитанням до Малахова — старшого, ані дидактичною настановою у звертанні до сину.

Не таємниця, часто людині важко уявити свою совість матеріалізованою. Складно відтворити на сцені її таку, щоб глядач не лише не посміхався скептично чи іронічно, а й відчув усю важливість моментів, бачив не актрису у білому вбранні, а те потаємне і відверте, відкрите водночас.

В «Останній інстанції» мало фантазії, зміст не відхиляється від життєвих ситуацій і завдань творчого колективу акторів якраз і полягає в тому, щоб змусити глядача наблизитися, безпосередньо сприймати події вистави.

В п'єсі перед глядачем постає совість людини відомої, розумної — інженера-конструктора, життя якого підпорядковане обов'язку: весь зміст його Малахов-старший вбачає у своїй роботі. Але ж герой — не тільки талапо-

витий інженер, а й батько. І останній вимір виявляє його надто далеким від необхідної ролі в сім'ї. І Совість не картає його, не просто закидає докір, вона звипуває Малахова: «Немає ще в світі таких терезів, на яких можна було б зважити батьківське слово, сказане вчасно...».

НАША СОВІСТЬ

Його син, Дімка, вчинив злочин. Убив людину. Убив не на війні, наголошує п'єса, павіть не в бійці. Убив, здавалося б, небагато, до того ж убив, Цвєтков, у житті був негідником. Проте син Малахова Яшов до цього неочікуваного жесту, за яким постала смерть іншої людини.

Так виявляється, що обставини іноді оманиво, навіть підступно, змушують нас у житті йти на конфлікт із совістю, припускати компромісів. Далі починається інерція, згодом звичка; шкідлива або й страшна. У п'єсі ж від того, що, як говорять Совість про Малахова-батька, «огоїсти завжди більше знають про себе, ніж про інших», події закінчуються фатально: не витримує серце в матері, вона помирає, а Дімка чекає визначення своєї долі на лаві підсудних.

Безсумнівно, факти змальовані автором у філософській драмі —

то крайня межа. В житті, як правило, так трапляється дуже й дуже рідко. Однак ж, опираючись на ці сподівання, пускаючи справу виховання молоді на самотпів — означає не бачити або нехтувати покаранням, яке може висунути саме ж життя. Спочатку непротивлення злу, неспромога протистояти проявам людських погіршностей, потім — вмотивована, навіть обгрунтована для себе, теорія мішанина, обивателя,

котрий приховував правду від сина, вважав, що рано ще викривати перед ним недоліки.

Зовнішній благоустрій в сім'ї — це ще не благополуччя. І Совість попереджує Малахова-батька, що пройдуть роки, десятиліття, і люди будуть судити його по його власному снігові.

Нам з вами повторюватися. І батьківський, ні, вищий, громадянський обов'язок у нашому суспільстві, яке невпинно йде до світлїх ідеалів — відчуття співпричетності людини — не лише в літературі, театрі, а й у житті — до важливих проблем виховання молодого покоління таким, яким ми хочемо його бачити. Щоб не соромно було за вників.

М. ЯРИШ,
заслужена артистка УРСР.
м. Кіровоград.

«ЗІРКА» В АТАЦІ...

Зовсім недавно пролунав перший свисток на зеленому полі. І під звуки відомого маршу, мелодія якого для уболівальників, як пісня жайворонка для закоханих, — в центральному колі вишикувалися команди-суперники: перший матч чемпіонату країни з футболу почався...

Кіровоградські уболівальники першими матчем «Зірки» були просто задоволені: два виграші на «чужих» полях — це приємний сюрприз. Але цілком законний — адже команда показала хорошу швидкісну атакуючу гру, чітку взаємодію всіх ланок, добру фізичну підготовку. Наставники «Зірки» — старший тренер О. І. Разторгуєв, на-чальник команди Ю. І. Мах-

но, тренер Ю. І. Горожанкін в передсезонний період приділяли значну увагу загальнофізичній підготовці, склад гравців дозволяє в ході матчу змінювати тактичні малюнки, нав'язуючи «свою гру» супернику.

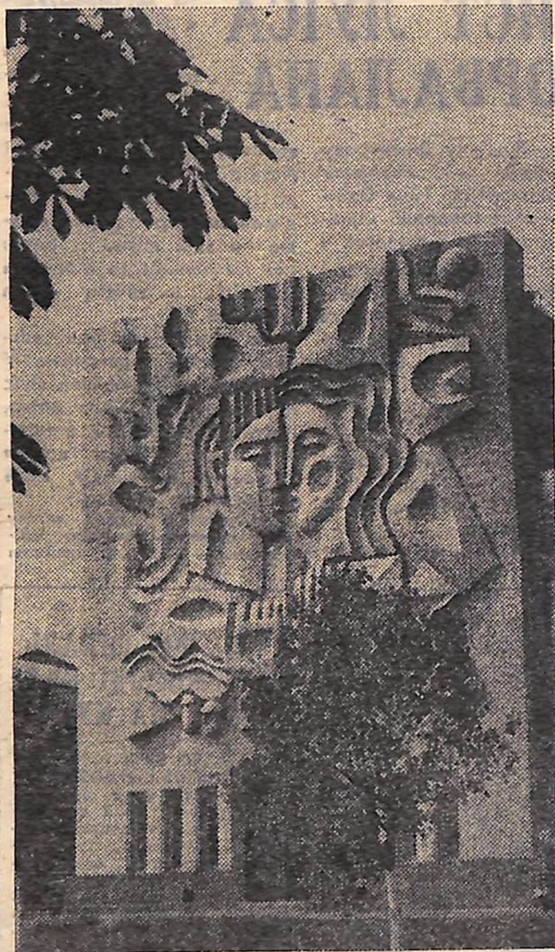
Матч з ровенським «Авангардом» і командою СК з міста Луцька засвідчив серйозні наміри «Зірки»-75. Чемпіонат лише почався, попереду чимало випробувань, та уболівальники, вірячи в можливість команди, бажають їй успішного зростання.

М. СОМОВ.

На фото: «Зірка» атакує. Один з моментів гри матчу з командою СК м. Луцька.
Фото В. КОВПАКА.

Це найсвітліший будинок в Олександрії — Будинок щастя. Звідси молодий сім'ї стелиться шлях в майбутнє.
Фото В. КОВПАКА.

КІРОВОГРАДЩИНА МОЯ

Пам'яті 69 героїв-моряків

Понад 230 спортсменів із дев'яти республік країни зібрали Всесоюзний меморіал з боксу, присвячений пам'яті 68 героїв моряків-десантників. Цей турнір п'ять днів тривав у спортивному комплексі ДСТ «Трудові резерви» міста Миколаєва. В змаганнях брали участь і кіровоградці — вихованці тренера Олексія Михеева. Добру майстерність продемонстрували наші земляки кандидати у майстри спорту Валерій Хам і Анатолій Пуркач. Вони стали бронзовими призерами у своїх вагових категоріях.

Наступний номер «Молодого комунара» вийде 5 травня.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

ВК 07568.

Індекс 61497.

Зам. № 13206.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінка, 2.

Ціна 2 коп.

Тираж 60 300.

Тамара ЖУРБА

ЧЕРВОНІ ХУСТИНИ

Фарбуєм вікна. Гамірно і сонячно
Визбирують хвилини кожен рух.
Повернені до сонця, наче соняхи,
Світлішають кімнати з наших рук,
Шурхотимо чимдуж

комбінезонами,
Немов митці, кладемо свої мазки,
І день плыве нам втому
червоною,
І золотом лягає на хустки.
Зарошене чоло — і важко
й солодко,
Та вмиє зітрем ту росяність
терпку
І знову людям веселково-сонячні,
Світатимуть дарунки з наших рук.
с. Івапівка
Долинського району.

Володимир

БАЗИЛЕВСЬКИЙ

ВИСОКА ХВИЛЯ

Здрастуй, земле, молода і сива,
Сонцем перемита докруги!
Знову б'є твоя невтримна сила,
Як висока хвиля в береги.
Осокори дзвонять, як ашуги.
В майві — листя ніжні прапорці.
Скільки того скрізь зеленошуму,
Сяєва на кожному листі!
На порі земного воскресіння,
Паростю, що зєрнена до всіх,
В чорнозем занурюю коріння
Молодечих намірів своїх.
Сійся, душе, сійся та родися,
Все, що заповідано — верши,
Тільки з добрим словом

не барися,
Тільки з милосердям поспіши.
Бо людського віку, як струмочка —
Відспівав і прийняла земля,
Тільки ж його сповідь неперорочна
У людському серці промовля.
Може, випало нам жити
На оцій планеті в множині,
Щоби власну весну повторити
У чужій небаченій весні.
На зорі земного всецвітіння,
Тінювих позбавлені ознак,
Це життя в надії та горінні,
Як солодка ягода на смак!
м. Кіровоград.

Клавдій

БАШЛИКОВА

І ДІМ НАШ — БІЛИЙ КОРАБЕЛЬ

У полум'ї зеленім слива,
Картопля ніжна і шавель,
Нед дахом — вишня, як вітрило.
І дім наш — білий корабель.
І що вітри нам непотужні,
Розпука і дев'ятий вал!
На кораблі усі присутні, —
На сонце — держимо штурвал.
І вже проміння стиглі хвилі
З чола висушують ропу,
А ми — живі, а ми — щасливі,
В путі — не в тихому порту.

Петрівський район.

РЕПОРТЕР.

УСПІХ КІНОЛЮБИТЕЛІВ

В Києві з 5 по 11 квітня проходив 12-й республіканський конкурс любительських фільмів, присвячений 30-річчю Великої Перемоги.

В числі кращих семи областей України наша Кіровоградщина нагороджена дипломом за цікаву і змістовну програму фільмів.

А. МИХАЙЛІВ.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

Над 2000-м номером працювали: ліногетист М. Мужиковський, верстальники Л. Урсаленко, Н. Старостіна, В. Короленко, О. Толчів, цинкографи М. Турчак, В. Алексєєв, стереотипери В. Петров, Л. Гричущіні, друкарі В. Шербіна, Ю. Шпак.